

Betűk, születésnapra

Aki anagrammát költ, a hűség, fegyelem és játékosság embere. Makacsul hűséges a választott szóhoz-szavakhoz, a látszólag szűk nyelvi lehetőségek keretét a szójátékosság szigorú derűjével, absztrakt logikájával tágítva. Megy a maga útján, mely a nyelv egy parányi csillaga által kijelölt, erre-arra kanyargó verbális út.

Buda Ferenc, a versszöví, a prózavésnök, a műfordítás ezermestere anagrammát is fúr-farag. A mai magyar lírában ő az anagramma-poézis legihletettebb, legcsavarosabb eszű, csípős humorú rátermettje. Munkásságának a betű-átvető szó- és versteremtés is egyik érdekes színe. Mint anagrammátor (akként is), az ízekre szedett nyelvi világ betűatomjait, a szétszalazott tapasztalat tanulságait új szómolekulákká, morális megfontolásokká formálja, hogy ami volt és ami lett, egymást értelmezze a könnyeden kacintó konok komolyság jegyében. Amit a vezérszó margójára jegyez, főszöveggé válik. Kezdet és kifejtet eggyé szervesül a Buda-anagrammában. A Buda-versben.

Buda Ferenc nyolcvanéves.

Buda Feri 80.

Tavaly, amikor még 79 sem volt, egy szavalóverseny zsűrijében csodáltuk, mérlegeltük, pontoztuk együtt ifjú versmondók – Buda Ferenc-verset is mondók – teljesítményét. Panaszkodott néha, hogy ín, izom rozsdásodik, de legfeljebb jó negyvenesnek tűnt, aki pompás géneket örökölt, s mokányan, ezüstszakállasan rögvest nekiindulhatna a Csomolungma meghódításának – átvágva Ázsia számára oly kedves országain, kultúráin –, ha sokzsebes mellénye fölé kapucnis hókabátot is ölt. Mindenki Ferinek szólította. Én ugyancsak, és örülök, hogy már vagy negyven esztendő óta tehetem, kézfogásától nyerve az engedélyt, vitáinkban sem veszítve az egyenes tekintetű összenézés ajándékát.

Buda Feri 80? Buda Feri kortalan, épp mert kora van, kor, amelynek lírai összképét nem kevesek társaságában ő is maradandóan alakította.

Béírom nem a költészet srófjára járó, de játékra programozott szürke agysejtjeim keresőjébe: *Buda Feri kortalan*.

Melyik a legelemibb emberi erénye, poétai serkentője is egyben? A kendőzetlen igazság fájó-szép kimondásának szándéka minden téren. *Anti-fabula rekord*. Ami hamis, taszítja; ami a szabadság rendjét és a rend szabadságát sérti a személyes, társadalmi, természeti és kozmikus világban, az ellen szót emel. *Adieu, rabolt frank!*

Hol, mikor lényegült benne művészi ihletéssé indíttatás, tehetség, célkitűzés? Címerébe e sor kerülhetne (az aposztróf is fontos): *Akiben forrad' utal*. Forradalom. Forradás. Forrad. Forrás. És a Forrás. *Túl a falon* és „innen a falon”, hogy ezúttal

1956 őszére visszapillantó verseskötetének címe pattintsa az „anagrammát”. Soraiból játékos életerő árad, nyelvi energiává feszülve. Rá mindig lehet számítani, őt, az erőset (a műveit) mindig lehet segítségül – olvasmányul, élményül – hívni. *Bika...?! Na, urald, Forte!* Te, Forte, messzire látó, ki *abdai falu-kornert*: Radnóti-szobrot szem elől ugyanúgy nem tévesztesz, mint (Balassin, Aranyon, Adyn, József Attilán iskolázódva) illyési példát, Nagy László-intést, Tandori-távot, jurtaból felszálló dallamfüstöt, tényleges próbáit most kiálló modernitást sem.

Buda Ferenc nyolcvan.

Örvendjünk, s kívánjuk, hogy még sokáig örvendhessünk írásainak és személyének.

Éltesse Isten!

Akar bort, deli faun?

Akarjon!

Tarján Tamás (*sámán tartja...?*)